

Prezentul document este supus reglementărilor aflate sub incidența Regulamentului U.E.
2016/679
Cod ECLI

R O M Â N I A

CURTEA DE APEL CLUJ
SECȚIA PENALĂ

Dosar nr. [REDACTAT]

Î N C H E I E R E

Ședința publică din 05 ianuarie 2021

Instanța constituită din:

PREȘEDINTE : [REDACTAT], judecător
JUDECĂTOR : [REDACTAT]
GREFIER [REDACTAT]

Ministerul Public reprezentat prin [REDACTAT] - procuror,
din cadrul Parchetului de pe lângă Curtea de Apel Cluj

S-a luat spre examinare apelul declarat de către inculpatul [REDACTAT] împotriva sentinței penale nr. [REDACTAT] din data de [REDACTAT] a Judecătoriei Turda, pronunțată în dosar nr. [REDACTAT] privind pe inculpatul [REDACTAT], trimis în judecată prin rechizitoriul Parchetului de pe lângă Judecătoria Turda, dat în dosar nr. [REDACTAT] pentru săvârșirea infracțiunii de conducerea unui vehicul fără permis de conducere, prev. de art. 335 alin. 2 Cod penal, cu aplicarea art. 41 Cod penal și art. 43 alin. 1 Cod penal.

La apelul nominal efectuat în ședință publică se constată că se prezintă apelantul inculpat [REDACTAT] asistat de avocat ales, [REDACTAT] din cadrul Baroului Mureș, cu împuternicire avocațială existentă la dosar (f. 88).

Procedura de citare este legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei, după care,

Se pune în discuția participanților dacă ar fi necesară sesizarea Înaltei Curți de Casație și justiție – Completul de dezlegare a unor chestiuni de drept în legătură cu următoarea chestiune de drept: având în vedere că textele legale relevante ar părea să susțină că suspendarea dreptului de a conduce în cazul persoanei cercetate și trimise în judecată pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 336 alin. 1 ar dura până la rămânerea definitivă a hotărârii, întrebarea este dacă între momentul rămânerii definitive a hotărârii de condamnare a unei persoane pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 336 alin. 1 și până la anularea permisului de conducere ce se dispune de către organele de poliție, dreptul de a conduce mai există sau nu, respectiv dacă acea persoană poate fi subiect activ al infracțiunii prevăzute de art. 335 alin. 2?

Reprezentantul Ministerului Public, având cuvântul, apreciază că textele relevante sunt clare și nu impun sesizarea. Prin urmare, apreciază că ea ar fi inadmisibilă, sesizarea completului pentru pronunțarea unei hotărâri preliminare efectuându-se doar în cazul unor texte de lege care pot fi interpretate în mod diferit, cu scopul de a unifica practica.

În ceea ce privește textele relevante în speță apreciază că acestea ar fi art. 97 alin. 2 și 3 din O.U.G. 195 care arată că permisul se reține de către polițistul rutier odată cu comiterea unei fapte. Perioada în care permisul este reținut și titularul nu are drept de conducere se

consideră suspendare, iar permisul se anulează după rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare.

Între cele două momente, respectiv rămânerea definitivă a hotărârii și anularea permisului, permisul este în continuare reținut și niciun text de lege nu prevede restituirea lui temporară pentru ca titularul lui să poată conduce. Permisul rămâne în continuare reținut, nefiind nicio dispoziție legală care să facă excepție de la această regulă, titularul lui neavând dreptul de a conduce.

Faptul că nu este reglementat un termen sau o procedură foarte riguroasă în care să se dispună anularea permisului de conducere nu schimbă această regulă și aceste dispoziții.

În ceea ce privește anularea permisului, regulamentul de aplicare a Ordonanței 195 arată că ea se efectuează de către șeful Serviciului rutier, despre anulare fiind încunoștințat titularul permisului.

Titularul permisului, pentru a nu fi expus, în ipoteza în care observă că întârzie această încunoștințare, are posibilitatea de a efectua demersuri, inclusiv să prezinte personal acea hotărâre în vederea anulării permisului pentru a începe acel an de suspendare care intervine *ope legis*.

Ca atare, nu există niciun text de lege în baza căruia permisul să poată fi deținut după rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare până la anularea lui sau ca în acest interval posesorul unui permis reținut sau persoana judecată sau condamnată are dreptul să conducă, fiind vorba de o hotărâre de condamnare, fiind practic momentul în care se discută despre un condamnat al cărui permis încă nu este anulat administrativ. Nu este nicio dispoziție legală, cu atât mai mult cu cât, până persoana este judecată, ea este scutită sau privată de acest drept, și nu vede niciun argument, nici măcar logic, pentru care, după rămânerea definitivă a unei hotărâri de condamnare, o persoană condamnată pentru o infracțiune la siguranța circulației rutiere să aibă dreptul de a conduce.

În esență, susține că măsura reținerii permisului echivalează cu pierderea dreptului de a conduce, făcând referire la art. 97 alin. 2 și 3, conform căruia se prevede că perioada în care titularul permisului nu are dreptul de a conduce echivalează cu suspendarea. Or, această suspendare durează pe toată durata procesului până la anularea permisului.

Avocat ales al apelantului inculpat [redacted] având cuvântul, consideră că perioada pusă în discuție nu este reglementată clar în lege și, pentru soluționarea corectă a cauzei, apreciază că se impune sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu întrebarea formulată pentru clarificarea acestui aspect și pentru a se cunoaște cu exactitate poziția acestei instanțe din punct de vedere juridic.

Inculpatul [redacted] având cuvântul, achiesează concluziilor avocatului său ales.

Identificând toate texte relevante, inclusiv art. 97 cu alineatele evocate și ulterior analizării situației juridice consideră că este necesară sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept cu următoarea întrebare: Dacă poate fi subiect activ al infracțiunii prev. de 335 alin. 2 Cod penal persoana care după condamnarea pentru săvârșirea infracțiunii prev. de art. 336 alin. 1 Cod penal și până la anularea permisului de conducere dispusă de către șeful poliției conduce un autovehicul pe drumurile publice?

CURTEA

Deliberând asupra cauzei penale de față constată următoarele:

I. Constată admisibilitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție, potrivit dispozițiilor art. 475, C. proc. pen.

Curtea de Apel constată că sunt întrunite condițiile pentru a sesiza Înalta Curte de Casație și Justiție cu dezlegarea chestiunii de drept apărute, întrucât în urma dezbatărilor contradictorii rezultă îndeplinirea cumulativă a condițiilor prevăzute de art.475 Cod pr.penală.

Completul de judecată al curții de apel în fața căruia s-a ivit chestiunea de drept sesizată a fost investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță (apel);

Curtea de Apel Cluj a constatat existența unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei („Dacă poate fi subiect activ al infracțiunii prev. de 335 alin. 2 Cod penal persoana care după condamnarea pentru săvârșirea infracțiunii prev. de art. 336 alin. 1 Cod penal și până la anularea permisului de conducere dispusă de către șeful poliției conduce un autovehicul pe drumurile publice?”). Problema de drept ridicată este esențială pentru stabilirea încadrării juridice a faptei.

Problema de drept enunțată este nouă, deoarece, prin consultarea jurisprudenței, s-a constatat că asupra acestor chestiuni Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii;

II. Expunerea succintă a cauzei

Prin rechizitoriul nr. [redacted] al Parchetului de pe lângă Judecătoria Turda, înregistrat în data de 21.12.2018, cu numărul [redacted] la Judecătoria Turda, inculpatul [redacted] a fost trimis în judecată pentru comiterea infracțiunii de conducere a unui vehicul fără permis de conducere (având dreptul de a conduce suspendat) prev. de art. 335 alin. 2 Cod penal, cu aplicarea art. 41 alin. 1 Cod penal, art. 43 alin. 1 Cod penal.

Prin actul de sesizare a instanței s-a susținut că inculpatul, în data de 29.09.2016, a condus pe drumul public un autovehicul, având dreptul de a conduce autovehicule suspendat.

S-au avut în vedere următoarele probe: declarații suspect/inculpate f. 7, 10, declarații martori [redacted] f. 12, [redacted] f. 14, înscrisuri f. 18, 19, 21-25, 27-34, fișă cazier judiciar f. 35.

Prin încheierea din data de 10.04.2018 s-a dispus începerea judecatii fata de inculpat potrivit dispozițiilor art. 346 alin. 2 Cod de procedura penală.

Instanța de fond, în cursul cercetării judecătorești, a audiat martorii [redacted] (f. 49), R. [redacted] (f. 68). Inculpatul a lipsit din fața instanței de judecată, nu a propus probe. Din oficiu, instanța a pus în discuția părților audierea persoanelor menționate în declarația de inculpat, din cursul urmăririi penale f. 10. Întrucât inculpatul nu a menționat adresa acestora, s-a respins această propunere în probațiune, potrivit dispozițiilor art. 374 alin. 7 Cod de procedură penală.

Prin sentința penală nr. [redacted] pronunțată de Judecătoria Turda, s-au dispus următoarele:

În baza art. 335 alin. 2 Cod penal, cu aplicarea art. 41 alin. 1 Cod penal, art. 43 alin. 1 Cod penal, a fost condamnat inculpatul [redacted] la o pedeapsă de 1 an închisoare.

În baza art. 96 alin. 4 Cod penal, s-a revocat suspendarea sub supraveghere a executării pedepsei de 1 an 7 luni închisoare la care a fost condamnat inculpatul prin sentința penală nr. [redacted] Judecatoriei Turda definitivă în data de 27.10.2015.

În baza art. 43 alin. 1 Cod penal s-a cumulat pedeapsa de 1 an închisoare cu pedeapsa de 1 an 7 luni închisoare, aplicând pedeapsa rezultantă de 2 ani 7 luni închisoare.

În baza art. 274 alin. 1 Cod de procedură penală, a fost obligat inculpatul la 2100 lei cheltuieli judiciare către stat (din care 100 de la urmarire penală)

Pentru a pronunța această hotărâre, instanța de fond a reținut următoarele:

Analizând materialul probator al cauzei, ținând seama de procesul verbal de constatare a infracțiunii (f. 1); declarațiile martorului [redacted] (f. 12 dosar de urmărire penală, f.

68), s-a reținut că în data de 29.09.2016, ora 19,43, inculpatul a condus un autoturism cu numărul de înmatriculare [REDACTAT] pe str F [REDACTAT]. Lucrătorii de poliție au semnalizat să oprească, inculpatul a oprit autoturismul, apoi, a plecat în viteză. A fost urmărit de către lucrătorii de poliție, dar nu a fost ajuns.

Identitatea inculpatului a fost stabilită prin martorului [REDACTAT], audiat în fața instanței, care și-a menținut declarația.

Potrivit adresei nr [REDACTAT] IPJ Cluj, f 18, dosar de urmărire penală, inculpatul nu avea dreptul de a conduce autovehicule pe drumul public, aspect cunoscut de acesta, f19, conform înștiințării semnate de el.

Inculpatul nu s-a prezentat în fața instanței de judecată.

În cursul urmăririi penale, audiat ca inculpat, a arătat că nu a comis fapta, că autoturismul era folosit de alte persoane, a căror adresă nu a fost indicată.

Astfel, s-a constatat că declarația inculpatului nu se coroborează cu alte probe. Pe de altă parte, procesul verbal de constatare se coroborează cu declarația martorului [REDACTAT], care a fost reaudiat de către instanța de judecată, menținându-și declarația privind faptul că inculpatul a condus autoturismul pe drumul public.

Din acest motiv, s-a constatat că prezumția de nevinovăție a inculpatului a fost înlăturată prin probele arătate, acesta nefăcând dovada celor susținute în apărare.

În drept, fapta inculpatului care, în data de 29.09.2016, a condus pe drumul public un autovehicul având permisul suspendat constituie infracțiunea de conducere cu permis suspendat prev de art 335 alin 2 Cod penal.

Inculpatul a comis infracțiunea cu intenție, cunoscând ca are dreptul de a conduce autovehicule pe drumul public suspendat.

S-a mai reținut că în cauză sunt incidente prevederile art 41 aliniat 1 Cod penal, art 43 aliniat 1 Cod penal, întrucât la momentul comiterii acesteia (29.09.2016), inculpatul se afla în termenul de supraveghere al pedepsei de 1 an 7 luni închisoare, la care a fost condamnat inculpatul prin sentința penală nr [REDACTAT] Judecatoriei Turda, definitivă în data de 27.10.2015, pentru o infracțiune comisă cu intenție, prezenta infracțiune fiind comisa în termenul de supraveghere de 2 ani 6 luni care s-ar fi împlinit în data de 27.04.2018.

La individualizarea judiciară a pedepsei, instanța a avut în vedere vederea, la stabilirea pedepsei, prevederile art 74 Cod penal ținând seama de următoarele aspecte: inculpatul nu a fost sincer în cursul urmăririi penale, nu s-a prezentat la judecată, a condus la o oră cu trafic rutier, în localitate, s-a sustras controlului efectuat de lucrătorii de poliție. Inculpatul are antecedente penale similare, privind circulația pe drumul public (sentința penală nr [REDACTAT] a Judecatoriei Turda), dovadă că acesta nu a înțeles condițiile în care se poate conduce un autovehicul pe drumul public.

Împotriva acestei hotărâri a declarat apel inculpatul [REDACTAT].

În motivarea apelului, inculpatul a arătat, în esență, următoarele:

III. Problema de drept supusă dezlegării și punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea problemei de drept

În sarcina inculpatului s-a reținut că la data de 29.09.2016 a condus un autovehicul, având dreptul de a conduce autovehicule suspendat, urmare a faptului că prin sentința penală nr. [REDACTAT] a Judecatoriei Turda, definitivă la data de 27.10.2015 fusese condamnat pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 336, C. pen. Pe parcursul procesului penal inculpatul a avut reținut permisul de conducere, însă după rămânerea definitivă a sentinței penale nr. 334/2015 a Judecatoriei Turda, nu s-a dispus anularea permisului de conducere, deși legea impunea acest lucru, astfel cum arată în mod explicit autoritatea competentă – Poliția Municipiului Câmpia Turzii (f. 27 dosar urmărire penală). În acest context, problema de drept

care se pune este aceea dacă, *poate fi subiect activ al infracțiunii prev. de 335 alin. 2 Cod penal persoana care conduce un autovehicul pe drumurile publice, după pronunțarea hotărârii definitive de condamnare pentru săvârșirea infracțiunii prev. de art. 336 alin. 1 Cod penal și până la anularea permisului de conducere dispusă de către șeful poliției.*

Reprezentantul Ministerului Public a apreciază că textele relevante sunt clare și nu impun sesizarea. Prin urmare, apreciază că ea ar fi inadmisibilă, sesizarea completului pentru pronunțarea unei hotărâri preliminare efectuându-se doar în cazul unor texte de lege care pot fi interpretate în mod diferit, cu scopul de a unifica practica.

În ceea ce privește textele relevante în speță apreciază că acestea ar fi art. 97 alin. 2 și 3 din O.U.G. 195/2002 care arată că permisul se reține de către polițistul rutier odată cu comiterea unei fapte. Perioada în care permisul este reținut și titularul nu are drept de conducere se consideră suspendare, iar permisul se anulează după rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare.

Între cele două momente, respectiv rămânerea definitivă a hotărârii și anularea permisului, permisul este în continuare reținut și niciun text de lege nu prevede restituirea lui temporară pentru ca titularul lui să poată conduce. Permisul rămâne în continuare reținut, nefiind nicio dispoziție legală care să facă excepție de la această regulă, titularul lui neavând dreptul de a conduce.

Faptul că nu este reglementat un termen sau o procedură foarte riguroasă în care să se dispună anularea permisului de conducere nu schimbă această regulă și aceste dispoziții.

În ceea ce privește anularea permisului, regulamentul de aplicare a OUG nr. 195/2002 arată că ea se efectuează de către șeful Serviciului rutier, despre anulare fiind încunoștințat titularul permisului.

Titularul permisului, pentru a nu fi expus, în ipoteza în care observă că întârzie această încunoștințare, are posibilitatea de a efectua demersuri, inclusiv să prezinte personal acea hotărâre în vederea anulării permisului pentru a începe acel an de suspendare care intervine *ope legis*.

Ca atare, nu există niciun text de lege în baza căruia permisul să poată fi deținut după rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare până la anularea lui sau ca în acest interval posesorul unui permis reținut sau persoana judecată sau condamnată are dreptul să conducă, fiind vorba de o hotărâre de condamnare, fiind practic momentul în care se discută despre un condamnat al cărui permis încă nu este anulat administrativ. Nu este nicio dispoziție legală, cu atât mai mult cu cât, până persoana este judecată, ea este scutită sau privată de acest drept, și nu vede niciun argument, nici măcar logic, pentru care, după rămânerea definitivă a unei hotărâri de condamnare, o persoană condamnată pentru o infracțiune la siguranța circulației rutiere să aibă dreptul de a conduce.

În esență, susține că măsura reținerii permisului echivalează cu pierderea dreptului de a conduce, făcând referire la art. 97 alin. 2 și 3, conform căruia se prevede că perioada în care titularul permisului nu are dreptul de a conduce echivalează cu suspendarea. Or, această suspendare durează pe toată durata procesului până la anularea permisului.

Apărătorul ales al apelantului inculpat [redacted] având cuvântul, consideră că perioada pusă în discuție nu este reglementată clar în lege și, pentru soluționarea corectă a cauzei, apreciază că se impune sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu întrebarea formulată pentru clarificarea acestui aspect și pentru a se cunoaște cu exactitate poziția acestei instanțe din punct de vedere juridic.

IV. Punctul de vedere motivat al completului de judecată

Prevederile legale relevante în cauză

OUG 195/2002

ART. 23

(1) Dreptul de a conduce un autovehicul, tractor agricol sau forestier ori tramvai pe drumurile publice îl are numai persoana care **posedă** permis de conducere valabil, corespunzător categoriei din care face parte vehiculul respectiv, sau dovada înlocuitoare a acestuia cu drept de circulație.

ART. 97

(1) În cazurile prevăzute în prezenta ordonanță de urgență, polițistul rutier dispune și una dintre următoarele măsuri tehnico-administrative:

- a) **reținerea** permisului de conducere și/sau a certificatului de înmatriculare ori de înregistrare sau, după caz, a dovezii înlocuitoare a acestora;
- b) retragerea permisului de conducere, a certificatului de înmatriculare sau înregistrare ori a plăcuțelor cu numărul de înmatriculare sau de înregistrare;
- c) **anularea** permisului de conducere.
- d) ridicarea vehiculelor staționate neregulamentar.

(2) Reținerea permisului de conducere ori a certificatului de înmatriculare sau de înregistrare se face de către polițistul rutier, de regulă odată cu constatarea faptei, eliberându-se titularului o dovada înlocuitoare cu sau fără drept de circulație.

(3) **Perioada în care titularul permisului de conducere nu are dreptul de a conduce un autovehicul, tractor agricol sau forestier ori tramvai se consideră perioadă de suspendare a exercitării dreptului de a conduce.**

(4) Retragerea permisului de conducere se dispune de către poliția rutieră în cazurile prevăzute la art. 22 alin. (6³) și (8).

(5) **Anularea permisului de conducere se dispune de către poliția rutieră pe a cărei rază de competență s-a produs una dintre faptele prevăzute la art. 114.**

(6) Procedura aplicării măsurilor tehnico-administrative se stabilește prin regulament.

ART. 103

(...)

(8) În situația în care autoritatea emitentă a permisului de conducere a sesizat instanța de judecată potrivit art. 114 alin. (1) lit. e), autoritatea emitentă a permisului de conducere va dispune prin ordin suspendarea exercitării dreptului de a conduce autovehicule și tractoare agricole sau forestiere, **suspendare ce operează până la rămânerea definitivă și irevocabilă a hotărârii judecătorești.** În acest caz, titularul este obligat să se prezinte la unitatea de poliție pe raza căreia domiciliază, are reședința sau, după caz, locuiește, în situația persoanelor aflate la studii în România, în termen de 5 zile de la comunicarea ordinului, pentru a preda permisul de conducere.

ART. 111

(1) Permisul de conducere sau dovada înlocuitoare a acestuia se reține în următoarele cazuri:

- a) la cumularea a cel puțin 15 puncte de penalizare;
- b) **când titularul acestuia a săvârșit una dintre infracțiunile prevăzute la art. 334, art. 335 alin. (2), art. 336, 337, art. 338 alin. (1) și la art. 339 alin. (2), (3) și (4) din Codul penal;**
- c) la săvârșirea uneia dintre contravențiile prevăzute la art. 100 alin. (3), art. 101 alin. (3), art. 102 alin. (3) și în situația prevăzută la art. 115 alin. (1);
- d) când titularul acestuia a fost declarat inapt pentru a conduce autovehicule, tractoare agricole sau forestiere ori tramvaie;
- e) când prezintă modificări, ștersături sau adăugări ori este deteriorat;
- f) când se află în mod nejustificat asupra altei persoane;
- g) când perioada de valabilitate a expirat.

(2) La reținerea permisului de conducere, în cazurile prevăzute la alin. (1), titularului acestuia i se eliberează o dovadă înlocuitoare cu sau fără drept de circulație.

(3) În situațiile prevăzute la alin. (1) lit. a) și d), la art. 102 alin. (3) lit. a) și c) din prezenta ordonanță de urgență, precum și în cele menționate la art. 334 alin. (2) și (4), art. 335 alin. (2), art. 336, 337, art. 338 alin. (1), art. 339 alin. (2), (3) și (4) din Codul penal, dovada înlocuitoare a permisului de conducere se eliberează fără drept de circulație.

(4) Permisul de conducere al conducătorului de autovehicul, tractor agricol sau forestier ori tramvai, implicat într-un accident de circulație din care a rezultat uciderea sau vătămarea corporală a unei persoane, se reține de către poliția rutieră dacă acesta a încălcat o regulă de circulație, eliberându-se dovada înlocuitoare fără drept de circulație, în situația în care regula de circulație încălcată este una dintre cele prevăzute la art. 102 alin. (3) lit. a) și c), sau dovada înlocuitoare cu drept de circulație pentru o perioadă de 15 zile, în celelalte cazuri.

(5) În situațiile prevăzute la alin. (1) lit. e) și g), la art. 100 alin. (3), la art. 101 alin. (3), la art. 102 alin. (3) lit. b), e) și f) din prezenta ordonanță de urgență, precum și la art. 334 alin. (1) și (3) din Codul penal, dovada înlocuitoare a permisului de conducere se eliberează cu drept de circulație pentru o perioadă de 15 zile.

(6) La cererea titularului permisului de conducere reținut în condițiile alin. (1) lit. b) sau ale alin. (4), procurorul care efectuează urmărirea penală sau exercită supravegherea cercetării penale ori, în faza de judecată, instanța de judecată investită cu soluționarea cauzei poate dispune prelungirea dreptului de circulație, cu câte cel mult 30 de zile, până la dispunerea clasării, renunțării la urmărirea penală sau, după caz, până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești. Modul de soluționare a cererii de prelungire a dreptului de circulație se comunică și șefului poliției rutiere pe raza căreia s-a comis fapta.

(7) Alineatele (3)-(5) se aplică în mod corespunzător și în situația în care se reține dovada înlocuitoare a permisului reținut pentru o faptă săvârșită anterior, aflată în termenul de valabilitate. Termenul de valabilitate al noii dovezi nu îl poate depăși pe cel al primei dovezi.

(8) În cazul suspendării permisului de conducere pentru o perioadă determinată, cu eliberarea unei dovezi înlocuitoare cu drept de conducere pentru 15 zile, suspendarea exercitării dreptului de a conduce vehicule începe în unul din următoarele cazuri:

- a) din momentul expirării termenului de valabilitate a dovezii înlocuitoare;
- b) din momentul depunerii dovezii înlocuitoare, de către conducătorul auto, la oricare unitate de poliție rutieră în una din zilele din intervalul perioadei de valabilitate a acesteia.

ART. 113

(1) Permisul de conducere se restituie titularului:

- a) la expirarea perioadei de suspendare;
- b) abrogată;
- c) la încetarea măsurii de siguranță prevăzute la art. 108 lit. c) din Codul penal;
- d) abrogată;
- e) în baza hotărârii judecătorești ramase definitive prin care s-a dispus achitarea inculpatului ori procesul-verbal de constatare a contravenției a fost anulat;
- f) la încetarea cauzelor pentru care a fost retras permisul de conducere în condițiile art. 97 alin. (4), certificată printr-un act medico-legal.

(1¹) Titularul permisului de conducere eliberat de o autoritate străină, împotriva căruia s-a dispus suspendarea dreptului de a conduce, poate solicita șefului poliției rutiere pe raza căreia a fost constatată fapta, restituirea documentului, înainte de expirarea perioadei de suspendare, cu cel mult o zi lucrătoare înainte de data părăsirii teritoriului României.

(1²) În situația restituirii permisului de conducere potrivit alin. (1¹), Inspectoratul General al Poliției Române comunică sancțiunea aplicată autorității străine care a eliberat documentul.

(2) Permisul de conducere se restituie de către poliția rutieră în condițiile stabilite în regulament.

ART. 114

(1) **Anularea permisului de conducere** se dispune în următoarele cazuri:

a) titularul permisului de conducere a fost condamnat printr-o hotărâre judecătorească rămasă definitivă pentru o infracțiune care a avut ca rezultat uciderea sau vătămarea corporală a unei persoane, săvârșită ca urmare a nerespectării regulilor de circulație;

b) titularul permisului de conducere a fost condamnat, printr-o hotărâre judecătorească rămasă definitivă, pentru infracțiunile prevăzute la art. 334 alin. (2) și (4), art. 335 alin. (2), art. 336, 337, art. 338 alin. (1), art. 339 alin. (2), (3) și (4) din Codul penal;

c) abrogată;

d) titularului permisului de conducere i s-a aplicat, printr-o hotărâre judecătorească rămasă definitivă, pedeapsa complementară a interzicerii dreptului de a conduce anumite categorii de vehicule stabilite de instanță prevăzută la art. 66 alin. (1) lit. i) din Codul penal.

e) permisul de conducere a fost obținut cu încălcarea normelor legale, situație constatată de instanța competentă.

f) permisul de conducere a fost obținut în perioada în care titularul era cercetat sau judecat în cadrul unui proces penal pentru săvârșirea unei infracțiuni la regimul circulației pe drumurile publice, atunci când acesta a fost condamnat printr-o hotărâre judecătorească rămasă definitivă.

(2) Permisul de conducere se anulează și în cazul în care titularul acestuia a decedat.

(3) Procedura anulării permisului de conducere se stabilește prin regulament.

Hotărârea de guvern nr. 1391/2002

ART. 2

În sensul prezentului regulament, termenii și expresiile de mai jos au următoarea semnificație:

5. reținerea permisului de conducere, a certificatului de înmatriculare sau de înregistrare ori a dovezii înlocuitoare a acestora - măsura tehnico-administrativă dispusă de poliția rutieră constând în ridicarea documentului din posesia unei persoane și păstrarea lui

la sediul poliției rutiere până la soluționarea cauzei care a determinat aplicarea acestei măsuri;

ART. 190

(1) În cazurile prevăzute de lege, odată cu constatarea faptei, polițistul rutier sau, după caz, polițistul de frontieră reține permisul de conducere, eliberând dovada înlocuitoare cu sau fără drept de circulație, după caz.

(2) Permisul de conducere reținut în condițiile alin. (1), împreună cu un raport de reținere, al cărui model este prevăzut în anexa nr. 1E, se trimite, cel mai târziu în prima zi lucrătoare care urmează celei în care a fost eliberată dovada înlocuitoare, la serviciul poliției rutiere pe raza căruia a fost săvârșită fapta, care are obligația să facă imediat mențiunile corespunzătoare în evidența conducătorilor de autovehicule și tramvaie.

(3) Raportul de reținere, permisul de conducere eliberat de o autoritate străină și documentele reținute se trimit poliției rutiere din cadrul Inspectoratului General al Poliției Române pentru a fi trimise autorităților emitente.

(2) Permisul de conducere se păstrează la serviciul poliției rutiere din județul care are în evidența titularul, până la restituire sau, după caz, până la anularea documentului.

ART. 193

(1) Conducătorul de autovehicul sau tramvai trebuie însoțit de polițistul rutier sau, după caz, de polițistul de frontieră, imediat, la cea mai apropiată instituție medicală autorizată sau instituție medico-legală pentru a i se recolta probe biologice în vederea stabilirii alcoolemiei, dacă prin testarea cu un mijloc tehnic certificat sau cu un mijloc tehnic omologat și verificat metrologic s-a constatat că valoarea concentrației de alcool este mai mare de 0,40 mg/l alcool pur în aerul expirat.

(2) După recoltarea probelor biologice, polițistul rutier reține permisul de conducere și eliberează dovada înlocuitoare fără drept de circulație.

(3) Atunci când conducătorul de autovehicul sau tramvai nu are asupra sa actul de identitate și nici permisul de conducere, polițistul rutier este obligat, înainte de a-l conduce la instituția medicală autorizată sau instituția medico-legală, să facă verificări în evidente pentru stabilirea identității acestuia și a situației permisului de conducere.

(4) În situația în care conducătorul de autovehicul sau tramvai nu are asupra sa permisul de conducere, polițistul rutier îi aduce acestuia la cunoștință, prin **înștiințare scrisă** pe care i-o înmânează imediat, că **nu mai are dreptul să conducă autovehicule sau tramvaie până la finalizarea dosarului penal**, precum și obligația de a preda permisul de conducere serviciului poliției rutiere pe raza căruia a fost săvârșită fapta.

Membrii completului de judecată învestit cu judecarea au exprimat opinii diferite în legătură cu problema de drept.

1. Potrivit unei opinii, inculpatul nu are restricționat dreptul de circulație după rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare și până la anularea permisului de conducere, întrucât nu există nici o prevedere legală care să impună o asemenea sancțiune.

Fiind vorba de o restrângere a unui drept, este imperios necesar ca aceasta să fie prevăzută de legea într-o modalitate clară și neechivocă, condiție neîndeplinită în speță.

Odată ce o persoană dobândește permis de conducere, regula este că are dreptul de a conduce autovehicule corespunzătoare categoriei permisului de conducere. Pentru motivele limitativ prevăzute de lege, dreptul de a conduce autovehicule poate fi restricționat. Legislația internă cunoaște patru astfel de situații, în care dreptul de a conduce autovehicule este restricționat: suspendarea exercitării dreptului de a conduce autovehicule, retragerea

permisului de conducere, reținerea permisului de conducere și anularea permisului de conducere.

Primele două dintre cele enumerate nu sunt relevante în cauză. Suspendarea dreptului de a conduce autovehicule reprezintă o sancțiune complementară aplicabilă exclusiv în materie contravențională, fiind reglementată de prevederile art. 209 și următoarele din HG 1391/2006. Retragera permisului de conducere reprezintă măsura tehnico-administrativă dispusă de poliția rutieră în baza unui certificat medico-legal prin care titularul a fost declarat inapt medical, constând în reținerea documentului și interzicerea dreptului de a conduce autovehicule sau tramvaie (art. 2, pct. 6 din HG nr. 1391/2006).

Ne vom opri în schimb în detaliu asupra reținerii și anulării permisului de conducere

Potrivit prevederilor art. 2, pct. 5 din HG nr. 1391/2006 **reținerea permisului de conducere**, a certificatului de înmatriculare sau de înregistrare ori a dovezii înlocuitoare a acestora reprezintă *măsura tehnico-administrativă* dispusă de poliția rutieră constând în ridicarea documentului din posesia unei persoane și păstrarea lui la sediul poliției rutiere până la soluționarea cauzei care a determinat aplicarea acestei măsuri. Reținerea permisului de conducere se aplică în materie contravențională (art. 111, alin. 1, lit. a și c), în materie penală (art. 111, alin. 1, lit. b, din OUG nr. 195/2002), iar în anumite situații, chiar și fără a fi comisă o faptă ilicită.

Relevantă pentru cauza de față este situația reținerii permisului de conducere, în condițiile art. 111, alin. 1, lit. b, din OUG nr. 195/2002, și anume ca urmare a constatării comiterii unei fapte prevăzute de legea penală dintre cele limitativ prevăzute de dispoziția legală citată.

În contextul analizei problemei de drept ridicate, este esențial a se stabili momentul la care această măsură încetează. Neîndoindu-ne, măsura tehnico-administrativă a reținerii permisului de conducere, când este aplicată ca urmare a constatării comiterii unei infracțiuni, **încetează la rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare**, astfel cum prevede în mod expres art. 193, alin. 4 din HG 1391/2006. De asemenea, chiar și textul care definește legal noțiunea de reținere a permisului de conducere prevede că măsura rămâne în ființă **până la soluționarea cauzei** care a determinat aplicarea măsurii.

Anularea permisului de conducere este o măsură tehnico administrativă, care se dispune în condițiile art. 114 din OUG nr. 195/2002 și 203 din HG nr. 1391/2006. Una dintre situațiile în care se dispune anularea permisului de conducere este aceea în care titularul permisului de conducere a fost condamnat, printr-o hotărâre judecătorească rămasă definitivă, pentru infracțiunile prevăzute la art. 334 alin. (2) și (4), art. 335 alin. (2), art. 336, 337, art. 338 alin. (1), art. 339 alin. (2), (3) și (4) din Codul penal.

Anularea nu intervine însă de drept, ca urmare a pronunțării hotărârii de condamnare, ci în urma dispoziției exprese a șefului serviciului poliției rutiere pe raza căruia a fost constatată fapta, astfel cum impun prevederile art. 203, alin. 1, lit. a din HG nr. 1391/2006. Actul normativ nu prevede însă termenul în care șeful poliției rutiere are obligația de a dispune anularea permisului de conducere. În lipsa unei stipulații exprese, obligația ar trebui executată de îndată, folosind prin analogie legea civilă (art. 1495, C. civ.), care reprezintă dreptul comun în toate domeniile (art. 2, alin. 2, C. civ.). Îndeplinirea cu celeritate a acestei obligații s-ar impune oricum, ca și model de bună practică, și pentru a nu crea o sincopă între perioada reținerii permisului de conducere, și perioada anulării permisului de conducere.

Problema care se pune este dacă după rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare, și până la anularea permisului de conducere (bineînțeles, dacă se dispune această măsură), conducătorul auto are dreptul de a conduce autovehicule. **Având în vedere că această perioadă nu este supusă vreunei restricții de circulație, am concluzionat că dreptul de a circula subzistă.** Mai rămâne întrebarea dacă, atât timp cât autoritatea competentă se află în

posesia permisului de conducere, iar conducătorul auto nu îl deține fizic, acesta din urmă are dreptul de a conduce autovehicule. Analizând în ansamblu prevederile celor două acte normative care reglementează circulația pe drumurile publice, deducem că, în principiu, voința legiuitorului a fost aceea de a impune conducătorul auto obligația de a avea asupra sa, permisul de conducere sau, dacă este cazul, dovada înlocuitoare a acestuia. Cu toate acestea, dreptul de a conduce autovehicule nu este indisolubil legat de această obligație. Permisul de conducere reprezintă o autorizație administrativă, iar actul care se eliberează conducătorului auto, este, ca și natură juridică, înscrisul constatator care probează deținerea respectivei autorizații. Această distincție se reflectă și în tratamentul sancționator aplicabil în cazul nedeținerii vreuneia dintre acestea. Pe când lipsa autorizației de a circula pe drumurile publice se sancționează penal, nedeținerea permisului de conducere valabil emis pe durata conducerii autovehiculului nu se sancționează, ca regulă, nici măcar contravențional (sunt sancționate contravențional doar neîndeplinirea obligației de a solicita autorității competente, în termenul prevăzut de lege, eliberarea unui nou permis de conducere sau certificat de înmatriculare ori de înregistrare, în cazul în care acestea au fost declarate furate, pierdute, deteriorate sau nu mai corespund din punctul de vedere al formei și conținutului celor în vigoare și conducerea unui autovehicul și tractor agricol sau forestier cu permis de conducere a cărui valabilitate a expirat).

Prin urmare, împrejurarea că permisul de conducere se află încă în posesia autorității care a dispus reținerea permisului de conducere, fără un temei legal, nu este de natură a limita în vreun fel dreptul de circulație al conducătorului auto, drept de circulație care nu este intim legat de posedarea înscrisului constatator al autorizației de circulație.

În cele din urmă, apreciem că o soluție contrară nu s-ar conformează cerințelor de **previzibilitate** necesare unui text de lege. Astfel, în cauze precum *Sunday Times contra Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord*, 1979, *Rekvényi contra Ungariei*, 1999, *Rotaru împotriva României*, 2000, *Damman împotriva Elveției*, 2005, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat că „nu poate fi considerată «lege» decât o normă enunțată cu suficientă precizie, pentru a permite individului să-și regleze conduita. Individul trebuie să fie în măsură să prevadă consecințele ce pot decurge dintr-un act determinat”; „o normă este previzibilă numai atunci când este redactată cu suficientă precizie, în așa fel încât să permită oricărei persoane – care, la nevoie poate apela la consultanță de specialitate – să își corecteze conduita”; „în special, o normă este previzibilă atunci când oferă o anume garanție contra atingerilor arbitrare ale puterii publice”. De asemenea, potrivit jurisprudenței Curții de Justiție a Comunităților Europene (de exemplu cauzele *Facini Dori v Recre*, 1994, *Foto-Frost v Hauptzollamt Lübeck-Ost*, 1987), principiul încrederii legitime impune ca legislația să fie clară și predictibilă, unitară și coerentă.

Apreciam că opinia contrară (aceea că conducătorul auto are dreptul de circulație restricționat chiar în lipsa unui temei legal clar și neechivoc reglementat de la rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare și până la anularea permisului de conducere), nu este conformă acestor exigențe, întrucât cel interesat nu poate deduce din ansamblul normelor care reglementează cele două masuri tehnico-administrative că ar avea vreo restricție în ceea ce privește dreptul de circulație pe drumurile publice.

2.Într-o altă opinie, analizând aceleași texte normative, se susține că permisul de conducere este un act administrativ care face dovada dreptului de a conduce autovehicule. Permisul de conducere se reține și se eliberează o dovadă fără drept de circulație în cazul săvârșirii infracțiunii prev. de art. 336 al. 1 din C.pen., conform art. 111 din OUG nr. 195/2002, R, iar dreptul de a conduce autovehicule se suspendă până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești, când permisul se restituie, dacă prin hotărâre s-a dispus achitarea (fiind incidente dispozițiile art. 113 al. 1 lit e din OUG nr. 195/2002, R și nu art. 113 al. 1 lit. a din același act normativ), fie nu se restituie, întrucât dreptul de a conduce se pierde ca urmare a

pronunțării hotărârii definitive de condamnare. Acestea sunt argumentele legale pentru care, după rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare, se emite un act administrativ prin care este anulat actul administrativ care face dovada existenței dreptului, respectiv se dispune anularea permisului de conducere, exclusiv în baza hotărârii de condamnare. Prin urmare, între momentul rămânerei definitive a hotărârii de condamnare și până la anularea permisului de conducere sunt incidente dispozițiile art. 97 al. 3 din OUG nr. 195/2002, R, respectiv că *perioada în care titularul permisului de conducere nu are dreptul de a conduce un autovehicul, tractor agricol sau forestier ori tramvai se consideră perioadă de suspendare a exercitării dreptului de a conduce*. Textul prezintă o previzibilitate suficientă pentru ca subiecții de drept să știe care este conduita nepermisă de lege.

Față de aceste considerente, Curtea apreciază că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate și totodată este oportună sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept: Dacă poate fi subiect activ al infracțiunii prev. de 335 alin. 2 Cod penal persoana care după condamnarea pentru săvârșirea infracțiunii prev. de art. 336 alin. 1 Cod penal și până la anularea permisului de conducere dispusă de către șeful poliției conduce un autovehicul pe drumurile publice?

În baza art. 476 alin. 2 C.pr.pen. va suspenda judecata prezentei cauze până la pronunțarea hotărârii prealabile.

**PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII
DISPUNE**

În baza art. 475 C.pr.pen. sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept:

Dacă poate fi subiect activ al infracțiunii prev. de 335 alin. 2 Cod penal persoana care, după pronunțarea hotărârii definitive de condamnare pentru săvârșirea infracțiunii prev. de art. 336 alin. 1 Cod penal și până la anularea permisului de conducere dispusă de către șeful poliției, conduce un autovehicul pe drumurile publice?

Amână judecarea cauzei pentru data de **18 mai 2021**, completul 8A, ora 11:00, sala 38.

Fără cale de atac.

Pronunțată în sedință publică, azi 05 ianuarie 2021.

PREȘEDINTE,

JUDECĂTOR,

GREFIER,